

Redactiunea

se afla in

Stra'a tragatorului

(Lövész-utca), Nr. 5.

Articolele nefrancate nu se primesc
doar numai de la correspondintii re-
dactiei si „Federatiunii.“ *Scrisori*
si *comune* nu se publica. Articlii tra-
diti si nepublicati se voru arde si nu-
mai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romanii:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. *tacsa* timbrale
pentru fiesce-care publicatiune sepa-
ratu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a 11 Marte. 27 Fauru.

Cris'a ministeriala, tiene inca, desle-
gare se urmedie asta-di. De se va
prin coalitiune si a nume daca Ti-
sar fi chiamatu a intrá in noulu ca-
netu, atunci acestu-a trebuindu a se
ellege mai antáiu cu parti'a a ca-
netu capu este, constituirea ministeriu-
s'ar mai traganá vre doue dille si in
astu casu numai sambeta s'ar notificá
camerei resolutiunea luata de domni-
toriu, pote cá atunci se voru presentá
membrii noulu ministeriu. — Ceea ce
scie pana acum este, cá Andrassy stá
pe Lonyai pote esclamá „Gallilae
isti!“ — Intregestrámu cursulu evi-
minteloru d'in primele doue dille alle
camanei, precum urmedia:

Imperatulu-rege au sositu in 8. l. c.
in Pest'a, si la 9 ore dem. pri-
me pre ministrulu pres. Szlavy. Audien-
tia tenú aproape doue ore; dupa care
Szlavy returná in officiulu s'eu unde
acceptau toti collegii si semnara im-
puna actulu de demisiune, ce apoi fu
presentatu Domnitoriu, acestu-a inse-
se declará inca cu privire la primi-
a demisiunii Szlavy in espunerea sa
chiará domnitoriu, cá facia cu dis-
tinctiunea partitei deakiane si a desbi-
toru de partite, ministeriu s'eu nu
pote laudá cá ar avé majoritatea ca-
netu, acest'a la parastu, dar, adanase
nodata, cá vre una majoritate opposi-
tiunele inca nu existe, prin urmare nu
afla in positiune d'a poté recumendá
a successorulu s'eu, roga inse pre Dom-
nitoriu ca s'eu asculte si pre corifeii
actiuniloru parlamentarie spre a cun-
ce mai bine situatiunea. Szlavy numi
personele de la cari s'eu se cera infor-

matiunile. Domnitoriu primu propu-
nerea, intre cei chiamati la ascultare
este presiedintele camerei dep. *Bitto*
(la 1 ora, d. amedia-di) mai nainte inse
(la 12 ore d'in d'f) fu chiamatu bar.
Sennyey, apoi (la 12 ore) Col. *Ghiczy*; pre
alta d'f sunt chiamati A. *Csengery*, C. *Tizza*
si G. *Mailatu* precum se dice chiaru si
fostulu ministru *Kerkapoly*. Domnito-
riu accentuá inse, cá de si s'au afflatu
indemnatu a chiamá la sine pre susnu-
mitii corifei nu urmedia neci decátu, ca
unulu seu altulu d'intr'insti s'eu fia in-
sarcinatu a constitui noulu ministeriu,
ci numai, conformu dorintiei ministrulu
pres. Szlavy, s'eu se asculte parerile cori-
feiloru osebitoru partite a supr'a situa-
tiunii. Ce va urmá apoi? remane in
voint'a domnitoriu a dispune dupa
cum va afflá mai cu calle. — Se dice
cá intre corifeii propusi de Szlavy, spre
a fi ascultati, au fostu si Lonyay, dar
cá Domnitoriu l'ar fi inlaturatu, nein-
vitandu-lu, ceea ce dovedesce disgrati'a
de care este lovitu prin ignorare si ma-
rea influentia a rivalulu s'eu Andrassy
care stá inca tare pre petiore, —
atátu de tare, cátu au potutu paralisa
tota influentia a amiciloru lui Lonyai la
domnitoriu. Asiá demisiunea primu
ajutantelu imp. conte Bellegarde inca
se dice a fi in legatura cu cris'a minist.
d'in Ungaria. Aj.tantele adeca, amicu
lui Lonyay, nepotendu strabate cu in-
fluentia sa la domnitoriu, d'a reabilitá
pre Lonyai, si-a cerutu demisiunea, ce
inse imperatulu n'au primitu, ci i-a datu
unu concediu de 6. lune. Va s'eu dica
Andrassy au paralisatu tote incercarile
lui Lonyai d'a veni la putere. Vomu
vedé acusi de va poté paralisa si sta-
ruintiele vechiloru conservatori uniti cu
clericatii d'a veni Sennyei la putere. De

va reessi Andrassy inca si in asta pri-
vintia, atunci ministeriu actuale, pete-
citu cum se va poté, va mai vegetá pana
la toamna, pace inse nu va avé cá-ci mai
alesu Lonyaistii, dar si clericatii, voru
sci s'eu i faca *apa sarata* quantum satis.
Intrebarea inse nu este scl, de a veni
unulu seu altulu la putere, ci d'a *scapá*
tierr'a de ruina, (de bancruta) ceea ce cu
anevoia va succede, fara a se luá celle
mai radicale mesure, de cari, a fara de
Sennyei, toti se infiora.

Ca unu pendinte, forte interesante,
la cris'a ministeriale, adduce d'ariulu
mag. „Hunnia“ impartesindu amenun-
tele unei audientie ce primatele Ungariei
Simor, avú la imperatulu. Acestu d'ariu
vre s'eu scie, cá Andrassy ar fi trassu
attentiunea imperatulu a supr'a agita-
tiunii inscenate de clerulu catolicu in
contr'a cunoscutei programme beseri-
cesci a lui Deacu, si cá in sa dissolu-
tiunea partitei domnitorie, Andrassy o
attribue nu atátu Lonyaistiloru, —
cátu mai alesu influentiei clericatii-
loru. — Domnitoriu au chiamatu la
sine pre AEppulu *Simor* ca s'eu i dee de-
sluciri in asta privintia, si se dice cá
i-ar fi si datu descoperindu-i fara reserva
parerile salle facia cu situatiunea poli-
tica si facia cu cris'a minist. numindu-i
totodata si pre omulu de statu, care sin-
guru este cellu mai abile spre guver-
nare, si acestu-a este bar. *Sennyei*, éra de
alta parte observá primatele cá cea mai
sentitoria lovitura pentru tierra ar fi
daca Col. *Tizza* si cu d'insulu „*influentia*
calvinesca“ ar ajunge s'eu puna petiorulu
in scariti'a ministeriala. Cardinalulu
Simor este convinsu mai de parte, cá
neci insu-si calvinulu Lonyai, nu ar
avé coragiulu de a presentá Camerei in
forma de proiectu de lege programm'a

politica-besericesca a lui Deacu, d'in
contra inse este convinsu cá acest'a ar fi
un'a d'in primele agende si principal'a
staruintia a unui ministeriu inspiratu
s'eu influentiatu de Col. *Tizza*. In fine
cardinalulu *Simor*, dechiará cu suppu-
nere omagiale, dar cátu se pote de reso-
lutu, cá la intemplantu candu acelle prin-
cipie si tendintie (alle lui Deacu) ar de-
veni lege, mai gat'a este a renunciá la
tote bunurile temporale, ba chiaru si la
demnitatea primatiale si a se retrage
mai bine in viet'a privata, decátu a pri-
mi si a essecutá una lege d'in care, dupa
convictiunea sa, ar resultá neconditio-
natu ruin'a dinastiei, a monarchiei si a
tierrei.

Ce impressiune va fi facutu acesta
dechiaratiune a supr'a domnitoriu, nu
se scie, inse facta este, cá propune-
rea lui Andrassy (dora Szlavy?) ca mo-
narculu s'eu asculte pre corifeii partite-
loru, nu s'au alteratu prin cuvintele
primatelu.

Despre *Tizza* se dice, cá de nu va
pune vre una conditiune, prin care s'eu
se altereze pactulu fundamentale, atunci
domnitorulu va cere intrarea lui in nou-
lu cabinetu, in care *Tizza* ar avé mare
influentia, éra la casu contrariu, domni-
toriu i va multumi pentru sinceritatea
sa, dar de collucarea lui spre deslega-
rea crisei nu va face intrebuintiare.

Sennyei au declinat cu resolu-
tiune portofoiulu financierulu ce i s'au
offeritu.

In 10. l. c. se adeverescu imparte-
stirele despre celle intemplate in diu'a an-
teriore, anume cá domnitoriu au primitu
pre card. primate *Simor*, pre *Bitto*, *Sennyei*
si Col. *Ghiczy*. Inse impartesirile d'ariulu
„Hunnia“ despre conversatiunea rectius de-
claratiunea primatelu, atátu „*Corr. pestana*“

FOISIOR'A.

Extractu d'in datele statistice
de calletoriei Dlul Profess. Nifonu
Balasiescu in Turci'a.

I. Romanii preste totu.

Tota populatiunea Romana se urca la a approssimativa de 15.000,000 adeca:	
a) in Romanii libera (a fa- de judani si alti straini)	5.600,000
b) in Imperiulu Austriei Trannia, Banatu, Ungaria, Bu- rin'a)	4.000,000
c) in Russi'a (Bassarabia, Herson si Harcovu)	1.500,000
d) in Turci'a (pre malulu marii si cei din interiorulu terstet)	3.000,000
e) in Serbi'a (sunt preste ju- tate Romani)	600,000
f) in Greci'a libera si in in- tele Egeei (minimulu)	800,000
g) in Belgi'a Wallonii si in h) Elveti'a si Tirolu Walla- ni, Rheto-Romanii si Ladinii districtele si cetátile loru romane: in Cantonulu Grison fraubündten) locuitu numai Romani, cetátile Illanz si assia unde vorbescu bine ro- nesce	150,000
Summ'a totale	15.050,000

Nota. Eu cu acesta specificare a summei
15.000,000 Romani preste totu, m'amu si
a nu essagerá summ'a totala, ci mai
tendu am cautatu a spune in tote partile
va mai pucinu de cátu suntu in realitate

asiá incátu dac'am vré s'eu fimu direpti si
essacti, atunci aumerulu Romaniloru din tote
partile, l'am poté cu dreptu cuventu com-
putá la 16.000,000, far'a a ne teme cá am
gressitu nici macaru cu unulu.

II. Romanii in Turci'a.

Romanii din Turci'a dupa positiunea
loru topografica pre care o occupa, se dividu
in doue parti essentfale.

- a) in Romanii din provinciile Dunarene
Dobrogi'a si *Bulgari'a* (Vilaietulu Dunarii.)
- b) in Romanii d'in interiorulu Turciei
Europene: *Macedonia*, *Tessali'a*, *Epirulu*, *Tra-
ci'a* (Rumeli'a) si *Albani'a*.

Partea I.

Romanii d'in Vilaietulu Dunarei (*Do-
brogi'a* si *Bulgari'a*.)

Romanii d'in guvernulu (Vilaietulu)
Dunarei, occupa celle doue vaste provincie
danubiane *Dobrogi'a* si *Bulgari'a*, incependu
de la *Sulin'a* langa Marea-Négra, pre langa
lulu dreptu allu Dunarei in susu, pre langa
orasiele: *Tulci'a*, *Isacci'a*, *Macinu*, *Hirsiov'a*,
Silistri'a, *Turutca'i'a*, *Rusciucubu*, *Sistovu*, *Vi-
dinu* (*Diuv*) pana la graniti'a Serbiei, si in
intrulu provinciiloru spre muntele Balcanu
sunt 150 commune Romane, dintre cari
unele forte populate, de la 300 pana la
1000 familie Romane, si Romani buni ve-
niti dupa tempuri, aici din tote partile lo-
cuite de Romani (am gassitu din Banatu, de
pre la *Debretfnu*, din *Maramuresiu* etc.)
cari tote le au, numai scole li lipsescu, si
ei nu sciu cum s'eu le faca, cheltuieia dau
bucurosu, numai unu Directoru capabilu s'eu
fia de cine-va tramissu, s'eu le organizeze. —
Populatiunea Romana este de 500,000.

Partea II.

Romanii assiedati in interiorulu Tur-
ciei Europene in provinciile *Macedoni'a*,
Tessali'a, *Epiru*, *Traci'a* si *Albani'a* situate
in vechi'a *Dacia Aureliana* sub numele de
M.-Romani, *Cutio-Vlachii* seu „*Cinciarii*“ adeca:

A. B. In Tessali'a si Epiru.

I. Pre muntele Pindu (*Parnassu*) comunu
care este intre Epiru si Tessali'a si
prin pregiuru sunt 62 commune (sate 62
si orasie) locuite numai de Romani cu-
rati numiti in vechime „*Romanii din*
Aspropotamu“, intr'aceste commune, un'a
este forte mare *Mezzov'a* seu *Miuciu*
de 1500 familie, numai Romani, loculu
natalu allu lui *Tositi'a* primulu ban-
cariu allu Vice-Regelul de Egiptu, care
a lassatu unu venitu annualu de 20,000
franci pentru scolele din patri'a sa dar'
ce folosu, cá sunt in limb'a greca pre-
cum si in tote celle-lalte commune nu
e alta limb'a in beserice si scole, de-
cátu numai cea greca.

II. Districtulu *Zagor'a* totu pre
Muntele Pindu cu 74 commune rom.
dintre cari multe sunt mari si tare po-
pulate precum:

- a) Santu-Marinu 1500 fam. rom.
- b) Lac'a 560 „ „
- c) Perivole 550 „ „
- d) Grebeniti'a 450 „ „
- e) Brez'a 800 „ „
- f) *Moscopole* cetate candu-va forte
celebra ce numera 12,000 familie numai
Romani cu o populatiune de 80,000
sufflete. In *Moscopole* fu cea d'antáia
tipografia in *Turci'a*, unde s'au tiparitu
multe cárti formose, in limba greca si

italiana, aici fu tiparita *Evangeli'a* si in comunu
limb'a romana, dar cu littere grecesci 74
si in Dialectulu macedoneanu (asiá cá
e interessanta carte? O are D. Cipariu
Odobescu? seu care-va Biblioteca ro-
mana?) Dar reutatea greciloru, pis-
muindu redicarea Romaniloru, redicara
horde asupr'a comunitatii romane, si
o devastara de totu, éra locuitorii ei
se imprasciara prin tote orasiele mai
principale alle *Macedonie*, *Greciei*, *Al-
baniei*, in *Bulgari'a*, *Romani'a*, *Austro-
Ungari'a*, in *Russi'a* (*Odessa*) si in
Egiptu, in *Vienni'a*. (Baronulu *Syn'a* e
d'in *Moscopole*, in Pest'a *Cinciarii* cei
multi, Mocioni *Ghica* si altii multi sunt
totu Romani din *Moscopole*.)

III. Tote pre muntele Pindu in-
nainte mai sunt inca 18 comune. 18

C.) Provinci'a Albani'a.

Provinci'a Albani'a cuprinde cellu
pucinu 100 sate si orasie dintre cari
unele sunt forte mari de 800, 1000,
1,500 si de 2,000 familie. Acésta for-
mosa provincia e locuita numai de Ro-
mani si Albani (*Arnauti*.) 100

D.) Provinci'a Macedoni'a.

Provinci'a Macedoni'a e mare si
avuta, orasiele si satele ei sunt forte
populate precum:

- a) *Bitoli'a* (*Monastir*) Capital'a
provinciei are 5,000 familie locuitori,
din cari 2500 sunt Romani veniti mai
alesu din *Moscopole*.
- b) *Vlacho-Clissura*, satu curatu
rom. de 1,500 familie.
- c) *Blati'a* 800 familie patri'a Ban-

câtu si dîarul „Pesther Lloyd“ (cestu-a dice că este autorisat a desminti) le declara de inventivni, nepotendu-se presupune că primatela, dacă ar fi si facutu assemene declaratiune, se committa insu-si indiscretiunea de a le divulgă in lumea larga, câtu neci episcopiloru presenti in capitala n'au comunicatu nemica. Cu tote desmintirile fire-ar câtu de categorice, tienemu la proverbulu „de unde nu e focu, nu esse fum“ dar neci se pote crede că unu factoru atât de însemnatu, cum este clerulu catolicu in Ungaria sê nu tinda a-si validă pretinsuniile si sê nu fî ascultatu de corona. — „Corr. ung.“ afirma că intrarea lui Sennyei in cabinetu este probabile pentru că „se dorese d'in tote partile.“ Acestu argumentu ni-se pare forte fragile, pentru că nu este de ajunsu sê se doreseca „d'in tote partile“ ci mai allessu „sê doreseca insu-si Sennyei“ despre care inse cei ce se bucura de confidinti'a lui afirma, că este resolutu a nu intră sluga la darloga. Acest'a am observatu-o noi, d'in capulu locului si cu anevioa credemu că evinemeintele voru veni a ne desminti.

Marti, in 10. l. c. au fostu primiti in audientia la imperatulu: Giorgiu Mailatu, presiedinte la camera boieresci, Col. Tizza si Carlu Kerleapoli. Fia care d'intr'acesti-a descoperi domnitoriulu parerile salle a sup'r'a situatiunii, despre referentiile partiteloru si numerulu membriloru d'in care se compune fia care fractiune. Despre oelle ce s'a mai vorbitu, informatiuni mai de aproape lipsescu, pentru că respectivii au padîtu strinsu regulele ce li impune discretiunea. — Ant. Cengeri, care assemene fusese chiamatu, n'a potutu merge impedecatu fiindu prin morbulu ce mai de multu lu retiene in chill'a sa.

Marti dupa amedia-di, Selavy petrecu doue ore întrege la imperatulu. Alti corifei nu voru fi ascultati, ci domnitoriulu va designă asta-di (11. l. c.) pre fitoriulu ministru presiedinte, care apoi va inițiă negotiatiunile cu respectivii pentru primirea portofoieloru ministeriale. — Banulu Croatiei Mazuraniciu se affia aici, acceptandu numirea noului ministeriu. Se vorbesce că si emintele omu de statu Ad. Dobrzansky inca este de presente in capital'a Ungariei, unde ar fi avutu contactu cu cercurile polit. mai inalte.

Cu privire la celle impartesite prin diarie despre audienti'a primatelui Simor la imperatulu, diariulu „P. Napló“ dice că audientia n'au fostu la dorinti'a imperatului ci la

direct'a cerere a primatelui. De altmintrea totu atât'a, prin acestu impregiurare audienti'a nu perde nemica d'in valoarea sa. Cardinulu Primate are dreptulu a dera le fia ascultatu, decâte ori se agitegia cestiuni de statu ponderose. *Mitropolitii romani* si ca atari si ca consiliari intimi de statu ai coronel, inca ar acestu dreptu, dar prea rar facu usu de acestu dreptu care in grelle impregiurari si nu numai in cestiuni besericesci, ci chiaru si politico-nationale, este si detorintia imperiosa.

B.-Pest'a, 11 Martiu. 1874. 27. Fauru 1874.

Unu respunsu la doue adrese. D'in-tre dragalasiile espectoratiuni alle dlui V. Babesiu, in prea laudat'a sa foia „Albin'a“ descarcate in contr'a mea cu profusiune si cu fineti'a-i cunoscuta si admirata, neci un'a nu este care se nu fia personale, si ca atari le-asii fi potutu trece cu vederea, de n'ar fi totodata mintiuni prin essageratiune. Asiă assertiunea, că eu „mai neci candu nu sum in dieta“ vrendu a dice preamultu, d'ice unu neadeveru. Se pote că dl. Babesiu, d'in caus'a multoru elucubratiuni p'ntu natiune, nu vede bine. — séu cum se esprime dsa in famosulu seu laudatoriu litografatu la an. 1865. d'icandu despre miopismulu seu naturale, că ar fi orbitu pentru natiune, nu me vede in siedintia, dar d'in cauza, că dlui adese ori lipsesce de la siedintie si in tota intemplantarea mai adese ori decatu mine, lucru firescu este că nu me pote vedé corporalmente, precum nu me „pote“ vedé spiritualmente. Inse cum se intempla de Babesiu numai pre mine nu me vede? Cum de nu observa, că altii lipsescu multu mai adese ori? ba abia un'a séu de doue ori se arreta in cursulu întregei sessiuni si acesti-a sunt chiaru cei pururea laudati de dsa, firescu unii d'in gratitudine, altii pentru că jura in vorbele salle. Candu lipsescu eu séu d. e. Hodosiu d'in sied. Babesiu indata observa, dar candu lipsescu Mocionescii séu d. e. Borlea; Babesiu nu mai esse d'in miopismulu seu; câtu pentru desele absentie alle dsalle, cronicile „Albinei“ au tacu tacerea pescelui, au bombaiescu de gigantice affaceri, de grandiose intreprinderi nationali besericesci. Acestu-a este sentiulu de dreptate allu dlui Babesiu!

ce cuprindu 22 commune, orasie si sate locuite numai de curati Romani, aceste sunt:

- a) Districtulu Muzachi'a in Alban'i'a si
b) Districtulu Moglen'a in Traci'a.

I. In District: Muzachi'a sunt 14 orasie si orasielle forte populate p. e.

- a) Berate 2500 familie. b) Avlon'a 1800 fam. c) Durati'a 1500 fam.
d) Cavaia 1000 fam. Tiran'a 700 fam. etc. etc.

II. In District. Moglen'a sunt era-si 8. a) Moglen'a 1000 fam. Nante 700 etc. — Asia dar forte avuti si pré onestii locuitori ai acestoru doue Districte Romane pote la 20,000 familie (la 100,000 sufflete) din caus'a grosaveloru persecutiuni si tiranesciloru purtari, despoiari, de totu felulu comisse neincetatu de nesatosii Episcopi si Mitropolitii locali greci-fanarioti, — d'icu acesti bieti Romani dupa atâtea nedreptatiri desperandu si nesciindu ce se mai face; că din partea guvernului nu li se dă nici unu ajutoriu, si altulu in lume n'a fostu cine sê-i fia ascultatu; pentru ca sê scape de aceste ne mai audite relle deodata sê decissera cu toti intr'o intiellegere si paresindu, lapedandu credinti'a parentiesca, relegea gr. orient. care pentru ei eră cauza a tota nefericirea; preferira a inbracisiă religiunea mahometana, care-i protege si-i apera de tote injustitiile, accordandu-le egalitatea drepturiloru in imperiu. Asiă dar paresindu ei legea greca, care nu li dă nici una garantia morale, nici una consolatiune a suffletu lor, si adoptandu pre cea a marelui Profetu, prin acestu actu ei scapara de tote vessatiunile fanariote, si de atunci ei traiescu in mai mare linisce. — Dar unu lucru curios: Acesti Romani este adevratu

Dar cestiunea numirei commissiunii de 21. s'au agitatu multu timpu si multu mai nainte de votarea listei membriloru, unde eră atunci clubulu deputatoru na' oppos? Unde bureafilulu clubului? Unde „omulu“ care nu mai lipsia atunci d'in camera? Dificile est satiram non scribere“ facia cu laudele proprie ce si le dă dl Babesiu, pentru tote câte se facu in clubu, seu a fara de clubu si facia cu imputarile ce dlui le face altoru a, pentru tote câte nu se facu d'in vin a clubului, seu mai bine a celloru ce pretindu a fi ductorii clubului. Dacă clubulu cu corifeii sei nu ar essiste, ar face fia care deputatu in parte ceea ce ar crede că este bine, necesarin si oportunu, dar essistendu clubulu cu luminele salle, pentru ce chiaru numai eu sê portu peccatele clubului pentru neactivitatea lui? — Candu se agitasse cestiunea de orginasare a capitalei si vedidussem că prin acellu proiectu de lege se dă lovitura legii de nationalitate, eram numai doi insi (eu, si Bonciu) d'entre membrii clubului nat. presenti la dieta si declinandu D. Bonciu a reclamă, primissemu eu, declarandu că consideru de detorintia morale a redicā vocea in camera in contr'a acelei flagrante vetemari a unei legi in vigore. Câte-va dille in urma sosindu Cosm'a, Ant. si Aless. Mocioni, la initiativ'a Dlui Bonciu, clubulu (5 membrii presenti) se adună si in conferinti'a tienuta se debatū cestiunea. D. Aless. Mocioni sustienea că nu este bine a reclamă, ce se luăm, d'icea dsa, asupra-ne odiulu magiariloru pentru dragulu nemtiloru d'in Budapest'a? declinandu espressu si onorea, ce i offerissemu, d'a face d'insulu reclamatiunea. Atunci eră totu eu spriginutu de D. P. Cosm'a, am sustienutu necessitatea reclamatiunii, nu de dragulu nemtiloru, ci intru interessulu nostru nationale, declarandu si aici de nou, că de nu se va face d'in clubu, sum resolutu a o face eu singuru. Urmarea fu că acesta insarcinare prin vointi'a majoritatii cadu a sup'r'a Dlui Bonciu, carele in diu'a debaterii gener. chiaru precandu eră aproape sê vorbesca, essî a se preambă cu D. Aless. Mocioni prin coridorulu camerei si candu fu provocatu, lipsindu d'in siedintia, dupa ce oratorii magiari observandu acest'a, recessera cu graba de la cuventu, proiectulu se si

ca si-au paresitu cristianismulu, seau mai bine grecismulu inlocuindu-lu cu religiunea musulmana, inse ei cu nou'a religiune turca, nu acceptara si limb'a turca; asiă incatu nu renuntariarea la vechi'a religiune, ei nu renuntari si la limb'a loru materna romana, adeca ei prin primirea legi turcesci nu-si renegara de locu nationalitatea loru romana; astfelu in câtu si in affacerile loru numai de familie si particulare între d'insii, ei vorbescu numai romanesce, dar inca si mai multu Hogi'a (pop'a loru turcescu) in mosquele (templele) loru este obligatu a le predicā si a-i invetiă in limb'a romana, fiindca ei limba turca nu o seiu.

NB. Ai vedutu ce facu femeile in familie cum pastréza elle tesaurulu nationalu intactu!! Astfelu facura si femeile Romaniloru macedoneni, pastrara limb'a pana acuma 1500 anni, dar acum numai potu, că scolele grecesci au potere mai mare si-i stinge. De aceea ajutoriu!! Ajutoriu cu contr'a scole romane, si-i vom invinge!! Cu limb'a romana in scolele si besericele Romaniloru.

B.) Programma.

Beseric'a Romana si scolele Romaniloru d'in Imperiulu Ottomanu.

„Si visum (vedenia) e'a Et visum per noctem arretatu noptea lui Paulu. Unu barbatu oré-carole Macedo quidam adstabat cedoneanu stete inaintea precans sum et dicens: lui si rogandu-lu i disse Transiens in Macedoniam Trecei in Macedoni'a si v'ina succure nobis. Acta apostol. de ne ajuta noue.“ Fapto C. XVI. v. 9.

Romanii din imperiulu Ottomanu si in specie, Romanii din centrulu Turciei europene (Macedoni'a, Tessali'a, Epiru, Traci'a si Alban'i'a) ca natiune destulu de numerosa (2,500,000 sufflete) din cauza că natiunea

puse la votu si reclamatiunea rema coridorulu Camerei.

Departe sê fia de la mine a suspiciu acestu accidentu ar fi fostu co natu'mai d'inainte, ci bucirosu e că ar fostu d'in intemplantare. Cum inse de totu-si „omulu“ care trebu fia informatu despre tote, nu affia altulu, decatu era numai pre mir me face respundietoriu pentru a intermissiune? Acestu-a este sem de dreptate allu dlui Babesiu! — am tacutu atunci la tote imballati „omului“ si asii fi tacutu si acum nu ar urmă cu apucaturele salle jesuitice si machiavellistice d'ami im si aceta intermissiune a clubului. nu recugeta „omulu“ de la „Alb ca publiculu seu cetitoriu pote sê-i intrebarea: de ce mi-attribue atât'a portantia? candu acest'a este eschisi atributu allu „omului“ fara care nei nu se face, ce se face. Nu vede dl. besiu, că prin acest'a si-micsioredia su-si gloriol'a? si contribuie a-si imridicolulu ce s'a legatu de calcan dsalle.

Celle ce dl. Babesiu dice cu pri la inconveniente constatate de m nu sunt resfrangeri, ci apucature sive; dl. Babesiu, ca totudeun'a, as aci nu respunde directu, ci ambla pisicu in giurulu laptelui ferbinte. d'issu că ar fi trebuitu sê se face la pu, că acum'a au fostu in timpu inportunu acest'a o sustienu si acum. pentru ce ai subscrissu? Contradicti flagrante! striga deodata si dl. Bes si dl. Babesiu. — Astemperati-ve, fr loru; nu este contradictiune. Lucu intermissu, facutu si mai tardfu mai bine decatu neci odata, chiaru s'ar fi facutu inca si mai tardfu, amenandu-se pre atunci candu se pertractă operatula commiss. de 21.

Imputarile facute „Federatiunei“ n'au facutu nemicu pentru „sustiene consolidarea. regularea clubului“ b pururea au isbitu in ellu, una d'ata ch condennandu-lu la morte,“ sunt parte pillaresci, parte, — si aci este ach doveda despre passiunile Dlui Babe Clubulu nu se sustiene, neci consol neci se reguledia prin diarie, ci prim titudinea membriloru sei. Ori câtu bucină „Albin'a“ laudele clubului, davru au fostu in totu cursulu sessi

cariulu Dumb'a din Vienn'a, Germanu commue din Bucuresci, Mussicu din Bucuresci, care lassă 20.000 galbeni (12.000 pentru una scola Romana de baieti in Bitoli'a si 8,000 pentru una scola de fete in satulu seu Blati'a) dar' grecii facura scole grecesci cu banii romanesci.

d) Magarov'a 500 familie romane, loculu nascerii lui N. Mihailu mare negotiatoriu in Craiova care lassă 5000 galbeni pentru ca sê se face scola de fete in satulu seu Magarov'a, dar' Episcopulu grecu addusse o directrice greca de la Atena. — Macedoni'a numera vr'o 40 commune, dar' totu mari 40

E.) Provinci'a Traci'a.

Provinci'a Traci'a are vr'o 50 commune unele forte mari p. e. Constantino-pole, Salonieu, Serres, Crusiova etc. 50

summ'a. 344.

Aceste 344 commune Romane situate in interiorulu Turciei Europene sunt locuite de 2.500.000 Romani:

Nota. Intr'aceste 344 commune romane formose si avute, in tote sunt scole pentru copii romani, dar inse nu sunt in limb'a romana, ci in cea greca, limba introdusa si despoticesce impusa in tote scolele si besericele Romaniloru prin Episcopii fanarioti, cu care chipu copii de romanu se demoralizeza, se grecescu, si bietii parenti vedu cu ochii perderea lor, dar n'au ce face, că nau nici unu protectoru.

Appendice.

Romanii deveniti Musulmani.

In Turci'a Europena sunt doue Districte,

si limb'a loru nationala romana este pre totu loculu de clerulu grecescu, de Episcopii si Mitropolitii fanarioti, despretiu batjocorita, persecutata si prin urmarea tetulu scoala si allungata din besericele scolele acestei natiuni romane, si inlocu cu un'a straina, cu cea grecesca, fara nici unu dreptu si asiă in beserica omă cei mari, poporulu neintiellegundu nem din Liturgia si alte servitiuri divine, este marturisirea peccatorulu etc. fiindu numai in limb'a greca, este lipsitu de consolatiunea suffletesca, ce unu bunu stinu, superatu de afflictiunile din afara lunei, vine la beserica, la preutu cu rantia de a gassi consolatiune aici. — in scole, copii lor (baietii si fetele), nu mai că nu invetiă nemica romanesce, si neci nu audu neci n'au permissiune sê a de locu vorbindu-se limb'a loru materna mana, fiindu ammenintiati cu aspre pedes cei ce ar cutediă (neci chiaru ei între sii) a vorbi acea limba blastemata si macesca romana, care funesta intemplantare acestu poporu romanu din Daci'a-Aurelia uitatu si abandonatu atâte secle la disptiunea clerulu fanariotu, — se practica tempuri indlungate, de 16 secle, cleru pana acum, nestavilitu de nimenu, a cercatu tote mediulocele possibili, intru modu infernalu, ca sê invenine in sê grume totu ce este romanescu in animă cugetarea Romanului; — d'icu, clerulu g a cautatu sê despoie pre Romanu de de limba si de datinele lui strabune (gră numai amorului propriu) numai simtun adevratu nationalu romanu allu femelu romane, că-ci numai elle in asilulu camin lui familie, in casa, între copii si cu co

ate si acelei actuale, me temu' că va
na la finitulu sesiunii si pana la
de lui organizare in alta sesiune,
de la de la inceputu au portatu in
germinele putredini, arruncatu de
a vanitatii intrupate. „Isbirea si
annarea la morte“ se referesce la
citatile „honvedistice“ alle „omului“
siulate de D. Ionu Poritiu, cu semna-
numelui seu. — Hinc illae lacry-
si fiindu că dore inca si asta di,
Babesiu crede că trebe se tife, se
pe, oportune, importune, si firesce
in contr'a mea, ca-ci de si altulu
bitu, dsa striga că n'are d'a face
mai cu mine.

Dice dl Babesiu că „suspiniu pentru
sunt toti deputatii rom. intr'uniti
unu clubu.“ Asiá este, am d'issu-o
adese, si voui sustiené pururea ne-
tatea intrunirei. Suspiniu pentru ar-
a, fratietatea si intiellegerea essilate
re noi prin vanitate si arrogantia.
d'bl despre acest'a ar fi missiunea
si artielu separatu, aci neci nu are
alu.

Celle late spumegature alle dlui
Babesiu, puresse d'in vanitatea si amo-
propria vetemata, nu potu face ob-
u allu respunsului meu. Dl Babesiu
meritulu d'a fi intrudussu in d'fari-
a romana celle mai grossolane per-
ditati, mintiunile evlaviose si natio-
ne pana la efrontaria, doctrin'a di-
arii proprie estollendu-se pre sine
aprosandu cu tina in toti alii, cătu
si de bine au inceputu a se retrage
si mane se voru retrage chiaru si pa-
si) accoperindu-se cu velulu mo-
iei. — Calulu cellu mare de bataia
dlui Babesiu este „dictatur'a“
tru care au prepeditu ataf'a cernela,
effectu, decātu surideri sarcastice.
dl Babesiu, cu tenacitatea rasei
si, nu se lasa cu un'a cu dou-
ce nu pote prin „mintiuni evlaviose
onalnice,“ incerca prin afurisia;
„ouipa in „limbagiulu surugiiloru,“
cum prea niméru l'apostrofasse
essa“ d'in Bucuresci, dup'a ce re-
siunile celle finerepetite alle „Roma-
si fusesse interpretate de dl. Babe-
dreptu complimente pentru inalt'a
ducatiune. A disputá asupr'a vre unei
uni, cu dl. Babesiu, este cu nepo-
a, pentru că este natur'a, (quam

am mai bieteles femei' romane au con-
tu pana acum (ca si unu depositu sa-
credintiatiu loru) limb'a loru intrega
battina de strainu. — Dicu, că clerulu
a cercatu pana acum tote chipurile
se desnationalisatie si se grecésca pre
Romani de p'aici; si in adeveru, că
au potutu totu au facutu, dar inse in
de nepotendu operá altu mediulocu n'au
decātu numai impunendu limb'a greca
mericile romane, spunendu: „că limb'a
divina, santa si placuta lui Ddieu este
si cea greca si rugile in alte limbe, in
ca, Ddieu nu le primesce, pentru că
limbe necurate si blastamate, si toti
se voru rogá in alte limbe era nu in
grecésca sant affurisiti si blastemati.“ Si
chipulu acestu-a infernalu intemeiandu
credintia bine in animele Romaniloru
si Epiru si Tessali'a de stang'a si drept'a
dlui Pindu pre unde nu sunt decātu
si sate si orasie locuite de Romani, au
tu a-i face se creda că si acasa intre
familiele loru este bine, este norocosu
si grecésce, si a vorbi romanesce este
este peccatu si asiá ei saracii Romani,
and pre popii loru greci, mai alessu pre
culu Cosma, carele anume avu mis-
de la Patriarhia se amble din satu
si propovediundu intemeiarea limbei
afurisindu pre cea romana, si pre toti
si voru vorbi, acestu Cosma trecea
populu de la Pindu de santu si in ade-
ca beserie'a cea mare a Patriarchiei
si, pentru aceste mari merite adusse
si grece canonisá pre cuviosulu Cosma
si d'lu'a serbarei pre 4 Augustu (cau-
Minea) — Icon'a lui este prin' tote
si prin casele Romaniloru din Tes-

furca licet expellas, tamen usque redi-
bit) a „omului“ d'a bate pururea campii...

Aless. Romanu, dep.

Romanii d'in Dacia Aureliana.

In d'farielile romane s'a scrissu multe
despre Romanii d'in Turci'a, mai alessu
de unu decenniu in coce, dar tote câte
s'au scrissu pana acum, sunt mai multu
nesce reporturi locale si forte superfi-
ciale, cătu abiá scimu mai multe despre
fratii nostri d'in interiorulu Turciei, de-
cātu ceea ce cu multu mai nainte scri-
sesse despre d'insii unii autori straini.
Datele sunt pucine si acelle inca nesig-
gure, numerulu loru numai apossima-
tivu. Nu avem cunoscintia deplina neci
chiaru despre Romanii cari locuescu
pre malulu dreptu allu Dunarei cari
stau in comunicatiune asiá d'icandu
imediatu cu fratii loru de pre malulu
stangu allu Dunarei, cu atátu mai pu-
cinu scimu despre cei ce imporedia
mare parte a Serbiei, a caroru numeru
autorii straini (nemti) lu punu la 140,000,
era autorii serbi Stoiatovicu d. e. pre-
cum si autorulu cartii „Les Serbes de
Hongrie, leur histoire,“ etc. apparuta la
an. 1873. in Paris, lu reducu la 110,000.
sufflete. Si acesti-a sunt in vecinetatea
nostra! vorbescu dialectulu nosru! —
dar apoi Macedono romanii, resfirati in
masse mai mari si mai mice preste totu
territoriulu Turciei, pana in Greci'a?
Acesti-a, dore, sunt pentru noi terra
incognita. Despre Romanii d'in R. ssi'a,
nu d'in Bassarabi'a rusesca, neci de
pre territoriulu rusescu d'intre Nistru
si Bugu, cari inca suut numerosi, ci de-
spre Romanii d'in guvernamentulu eca-
terinoslavu, d'in colo de riulu Nipru,
allu caroru numeru D'Erkert, lu evalué
inca si asta-di la 13,000. despre acesti-a
neci se nu vorbimu, ca-ci cadu cu to-
tulu a fara d'in sfer'a cunoscintieloru
nostre si ca pre unii ce prin riulu Nistru
sunt rupti de tulpina, trebe se-i
consideramu ca perduti in noeanulu
Slavismulu. Guvernulu Romaniei ar
trebu' se porte mai multa grige de Ro-
manii d'in Turci'a, si prin agintele seu
la Constantinopole ar trebu' se se inte-
ressede de ei si se intrevina in favorea
loru la guvernulu turcescu, spre a nu-i
lassá preda fanaticismulu grecescu si adi

sal'i'a si Epiru parte si prin Macedoni'a. —
Si asiá incetulu cu incetulu incepu a nu
mai vorbi romanesce, ci numai grecesce (fia
cātu de reu totu e mai bine decātu roma-
nesce) cari in restempu de 70—80 anni au
invetiatu si vorbescu grecesce uitandu roma-
nesce, s'au desnationalisatu, s'au grecitu
tote satele de pre acolo. — Romanii cei buni
si celebri pre cari Istori'a i numesce „Ro-
mani din Aspropotamu“ in vr'o 80 orasie
si sate din arretatele doue provincie Tessali'a
si Epiru, acesti-a toti acum sunt greci, abiá
unii d'intre betrani, mai alessu femeile celle
betrane, tote mai sciu romanesce, si candu
au occasiune cu câte unu calletoriu Romaun
se vorbesca romanesce, acest'a o facu cu
mare placere semtindu o bucuria in ani-
mele loru, si marturisindu, că acest'a e lim-
b'a parintiloru loru. Era femeile celle te-
nere si fetele care nu mai sciu Romanesce,
stau si asculta cu mare curiositate limb'a
cea vechia a stramosiloru loru, parendu-
li reu că elle nu o sciu. — Astfelu
a fostu roulu perditoriu de natiunea
romana, pana acum, a Romaniloru celloru
din interiorulu Turciei; — d'icu pana acum
a mersu desnationalisarea si greccisarea Ro-
maniloru incetu; ca-ci ei luptandu-se eroi-
cesce au scapatu cum au potutu pana acum
dar acum de cătu-va anni (10—15) incoce
si ammenintia unu periclu mai mare, unu
periclu stirpitoriu de care ei nu potu scapá
daca Domnedieu nu va face vr'o minune
cu d'insii, care reu din ce merge, totu mai
tare cresce si cu repediune se intinde in
tote partile cu o iutiela de fulgeru prin tote
anghiurile locuite de Romani. — Acestu
reu de care ei nu potu scapá, si vedendu
cu ochii, li se prepedescu copii, sunt scolele

mane a Bulgariloru, cari inca au ince-
putu a face propaganda intre romani.
Altmintre nu scimu de ce treba se fia
agintii Romaniei la Constantinopole si
la Belgradu, daca d'insii nu-se interes-
sedia de locu de sortea connationaliloru
sei. — Pana a se impulpá guvernulu
Romaniei si pana a poté tramitte acade-
mi'a rom. „missiune“ in Turci'a, Serbi'a,
Greci'a, etc. de mare pretiu ni su elucu-
bratiunile unoru zelosi parteculari, cari
luptandu-se cu greutatile exploratiunii,
punu tota ostene'l'a a deceptá d'in amori-
tiela pre fratii nostri d'in Turci'a si ni
tramittu d'in candu in candu unele date
cari versa lumina a supr'a starii loru.
Asiá de currendu D. Nicolau-Nifonu
Balasiescu au luat sarcin'a apostoliei
intre Romanii d'in interiorulu Turciei
si datele adunate le au tramissu unui
vechiu amicu allu seu, care avu bune-
tatea a ni-le transpune spre publi-
care. D. Prepositu Capitulare Stef.
Moldovanu primesca cordiala multiamita
d'in parte-ne pentru impartesirea ami-
cabila a dateloru ce publicamu in „Foi-
sior'a“ Lassamu totodata se urmedie aci
scrissorea dlui Prepositu.

Logosiu, 3/3 1874.

Pr. St. Die! Unu amicu vechiu Nicolau
acum Nifonu Balasiescu mi-a tramissu
unu „Estrassu statisticu“ despre Romanii —
mai alessu cei — d'in Turci'a; si una Pro-
gramma despre eventual'a organizatiune a
loru pentru sustinerea romanismulu intre
d'insii.

Deci eu, aceste decopiate, le am de-
destinatu D. Talle, ce si estimatulu tra-
mitetoriu am notificatu, si acum confiden-
tialminte Te rogu, că daca le vei affia
demne de publicatu, se binevoiesci a le da
locu in „Foisior'a“ ce redegeti.

Daca s'aru primi cuventulu meu, la lo-
curile competente, a le politiceii mai inalte
unde se deroge sortea poporeloru, asiá reco-
mendá cu tota tari'a cuventulu acestu ele-
mentu allu romanismulu, la mai de apro-
pe si seriosa consideratiune si factica pro-
tectiune spre a se lumina si cultivá in limb'a
sa propria; ca-ce situatiunea geografica a
acestui elementu, si poterea lui de vicia
d'a garantia securu celloru de la gubernu,
de a contá la multamirea statornica a acestui
poporu pentru protectiunea ce li s'ar arretá.
Primiti, etc.

Stefanu Moldovanu,
Prepositu Cap.

celle in limb'a goeca impuse in tote com-
munele romane, astfelu incatu ei (Romanii)
in fia-ce comuna fiindu obligati a tîne scola,
salarulu se fiseza de Episcopulu, era dascalu
se tramitte dela Aten'a seau Ia-
nin'a, grecu firesce care nu scie nici o vor-
ba romanesce, pre carele ei trebe se-lu
platesca facandu tote comoditatile la scola
ca pre coplii loru se-i perda se-i desnationa-
lizeze, se-i grecésca, facandu-i adversari si
vresmasi orecandu fratiloru de unu sange si
natiunei romane precum in genere sunt toti-
renegatii. — Dar s'au afflatu si unele com-
mune cari n'au vrutu se primésca dascalulu
grecu prestandu că sunt sarace si n'au de
unde-lu plati; atunci asemene dascalu in
atare comune se platesce de la vr'un Syllo-
gos (Comitetu, reuniune litterara) de cari
grecii cu banii totu de la Romani strinsi au
vr'o 6, fia care din acestea dispunendu de
sume si fonduri insemnate. Dascalulu grecu
in comuna seraca romana se platesce de
cátra vr'unu asemenea Syllogos, numai ca
Romanii se nu-si adduca dascalu romanu
pentru coplii loru. Si cu chipulu acestu-a
Romanii in commune curatu romane, cu pro-
priele loru spese, n'au voia se pota tîne unu
dascalu romanu, carele se le invetie pre co-
plii loru limb'a loru romana. — De aceea
d'icu, că daca nu se voru luá tari si grab-
nice mesure spre a impedecá acestu reu
preparatoriu, si pre carele ei nu sunt in
stare a-lu inlaturá atunci mai tardiu, neci
o tamaduire nu se va mai poté adduce, va
fi prea tardiu si bieta natiune romana d'aici
va perli, stergandu-se câte-va millione de
Romani buni din marea familia a Romani-
loru. — Ca-ci grecii fiindu pucini la numeru
(doue millione cu totulu, adeca 1 milliou

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Siedint'a de la 7 Marte, 1874.

Siedint'a se deschide la tempulu indatenatu.
Processulu verbalu din sied. precedentu se
verifica, era petitiunile incurse se trecu la
commissiunea de petitiuni. Intre aceste pe-
titiuni este un'a a urbei Macáu, comit Cia-
nadului, prin carea se cere: infintierea unei
bance netionale, regularea referintieloru in-
tre beserica si statu, introducerea cununei
civile si complanarea unei certe referitoria
la rescumperarea diecimeloru de vinu.

M. Uerményi, avendu in vedere, că
lucrările pentru construirea liniei ferrate
Arabona-Siopronu-Ebenfurt s'au inceputu
in an. 1872, era in primever'a an. 1873
s'au sistatu, — intreba pre ministrulu de
comunicatiune, că facutu-a, seu are de
cugetu a face dispusetiuni pentru continua-
rea acestoru lucrări, si că sunt prospecte
ca acesta linia se se dee in comunicatiune
inca in tom'n'a annului currinte?

Ferdinandu Szederkényi adrese-
dia ministrulu-presiedinte urmatoria inter-
pellatiune:

Avendu in vedere, că crisea ministeriale,
care duredia de mai multu tempu, era de
vre-o câte-va septemane incoce a luitu una
forma cu totulu marcata si espressa, si ast-
felu essercita una rea influentia a supr'a
toturoru ramureloru vietiei publice; consi-
derandu că acesta crisa, daca va mai tîne
lungu, va causá daune necalculabile cu ose-
bire in administratiunea publica; conside-
randu in fine, că intre assemeni impregiu-
rări chiaru nice corpulu legiutoriu nu este
in stare a continuá lucrările salle, de-ore-ce
este incompatibilu cu principiile parlamen-
tarismulu, ca proiectele unui guvern u ce
voiesce a demissioná, se se pertractadie si
votodie, seu se se iee concluse sub respon-
sabilitatea acestui guvern u ce voiesce a-si
dá demissionu, — intrebu deci pre mini-
strulu presiedinte că:

1. Adeveratu e că guvernulu a pre-
sentatu dejá monarculu supplic'a de demis-
sionare? (Ilaritate) seu daca n'a presentatu-o
inca, adeveratu e că are de cugetu a face
acest'a inca in tempulu cellu mai de aproape?
(Ilaritate).

2. Are d. primu-ministru de cugetu,
si crede d-sa că va poté fi in stare a curmá
cātu mai currendu acesta crisa, carea es-
sercita una influentia atátu de daunosa mai
vertosu a supr'a administratiunii publice?
Ministrulu-presiedinte Szlávy re-

in Grecia libera si unu millionu in Turci'a),
si planulu loru fiindu mare (luarea Constan-
tinopolei) voru se-si crezca numerulu na-
tiunei loru grece, recrutandu din alte na-
tiuni, si din nenorocire numai din cea ro-
mana potu. In acestu periculu dar afflandu-
se fratii nostri Romani d'aici numiti Mace-
doneni seau Cintiari, vedendu cu ochii cum
grecii li rapescu copillasii d'intre ei, asse-
menea precum si lupii rapescu mneii de
langa oi, striga cu amaru din adunculu suf-
fietului: „Ajutoriu! Ajutoriu! Veniti frati-
loru din partile de preste Dunare de pre
unde sunteti respiti, veniti de ni ajutati, si
nu ne lassati se perimu, noi nu veduramu
visu ca Apostolulu Pavelu, si era-si de una
videnie fu invitatu, ba chiamatu se merge
in Macedoni'a, si se ajute bietiloru Mace-
doneni, că de reu sunt affigiati si superati.
Veniti voi fratiloru, cari in Dacia lui Tra-
ianu ve bucurati de atát'a libertate, voi feri-
citorulu de una miia de ori fericitloru, ca
poteti in limb'a vostra nationala romana se
ve impliniti tote affacerile vostre sociale. In
beserica laudati pre Domnedieu romanesce
intelligendu pre preutu ce d'ice, si la nevoi
ve-consolati, in scole invetia si se descepta
luminandu-so coplii vostri romanesce intelle-
gandu pre dascalulu candu li vorbesce limb'a
religiunea si datinele stramosiesci, detoriele
si istori'a eroiloru romani frati din sangele
si familieles loru, cautandu se face si din
trinsii nisce fii si aperiatori candu-va ai na-
tiunei si ai dreptulu romanu, care se chia-
ma educatiune. Era amaru! ai nostri pri-
mescu aici seductiune, corruptiune, demoralis-
atiune, depravatiune perdiendu totu sentie-
mentulu nationalu perdu pre cellu moralu si
umanu. Ecce-ni positiunea!! (Finea urm.)

spunde: Cumca de unu tempu incoce ministeriulu are de cugetu a demissiona, este adevratu, inse cu tote aceste, pana candu ellu se affia la postulu seu, nu va declina de la sine responsabilitatea pentru faptele salle. — De altmintrelea monarcu va sosi mane, Domineca, la Budapest'a si atunci guvernulu si va da demissiona.

Interpelantele este multumitu cu responsulu, si camer'a iea actu despre ellu.

Trecundu la ordinea dillei, camer'a accepta si in a trei-a cetire proiectele de legi: despre introducerea mesurii catastrale, despre schimbarea titlurilor 10 si 20 din art. de lege VII. 1872, si despre accopirirea speselor facute cu reorganizatiunea justitiei in confiniile militari provincialisate.

Urmedia apoi pertractarea petitiunilor. Asupr'a petitiunii clubului partiei din 1848, din cerculu electoralu allu Mediasiu-lui, comit. Sarmariului, se incege una discussiune viua. Comissiune propune ca acesta petitiune (despre introducerea cunulei civile) se se transmita commiss. de 27. esmissa pentru regularea cestiunilor politice besericesci. — D. Irányi fece inse propunerea, dupa care ministrulu de culte ar avé se presinte, inca in decursulu acestei sessiuni, unu proiectu de lege in acesta privintia. — Colomanu Tisza plededia pentru propunerea comissiunii, la carea face emendamentulu, ca petitiunea se se transmita la commiss. de 27. cu observarea, ca acest'a se o pertractadie si apoi se reportadie camerei despre resultat. — Propunerea commiss. petitiunarie se primisce d'impreuna cu emendamentulu lui Tisza.

In fine se alege una comissiune de 15 membri pentru pertractarea proiectelor de legi militari.

Presedintele face camer'a attenta la impregiurari, adeca la crisea ministeriale, si o roga ca se-i dea libertate deplina intru annunciarea siedintei venitorie, carea se va poté tiené numai dupa formarea nou-lui cabinetu.

Siedint'a se redica la 1 ora d. m.

Ghier'a, 2 Martiu, 1874.

(Estrassu d'in una scrisore privata). Pre aci domnesce monotonia si recela suffletesca demna de compatimitu; romanii intelligenti d'in locu si din giuru si-au uitatu de totu ce e romanescu si national; materialismulu au incatusiatu tote sentiurile si iern'a indifferentismulu e, asiá dicundu, — eterna; deregatorii mireni, incedendu de la capu pane la coda intru tote pasiescu dupa tactulu stapaniloru si tota nesuinit'a tientesce ca se nu cada in diagrafia. Pre la sate se mai lupta câte unu bietu preutu — privindu cu indignatiune la amaritiunile ce sbicuescu pre bietulu poporu arsu pana la medua si ossu.

Protopopii, cu deschilnire doi aproape de Olimpu cufundati in valurile de ossactiuni, sub titlu de tasse diurnali, dispensatiuni, preliminarie pentru processe divortiali mediuloce de a sustiené câte pre unu neghiobu in statulu de invetiatoriu, etc, si-au uitatu de missiunea lor. — Poporulu geme si plange.

La institutulu de correctiune d'in Gherla afara de 2 preuti, 1 invetiatoriu si cati-va paditori, toti fii de ai lui Arpadu voiniculu; in fruntea acestoru-a unu pasia turcescu, romanu renegatu, dar unguru incarnatu, fala gola straitia usiora, firesce aristocratu, dupa cum si-intipuesce insu-si. — In laintru multe netrebnicie, despre cari, daca veti avé voia, ve voiú pote informá detaliatu. (Incátu credeti ca este de interessu publicu si d'in punctu de vedere umanitariu, nu va strica, vomu publicá bucuros. Red.)

VARIETATI.

(Unu poetu francesu) erá pre patulu mortii, doctorulu care lu cautá erá forte ingrigiatu vediendu ca patientulu seu sta se mora; si in acea zapacela, in locu se-i dea medicamentulu i torná din sticla cu negrola (cernela).

— Drace! striga doctorulu inspaimentatu; dupa ce bolnavulu seu inghitisse ne-

grel'a; domnule, ti-am datu din gressiela cernela in locu de medicina.

— Nu face nemicu, respunde bolnavulu flegmaticu, se se repedia cine-va la bacania se mi-adduca una bucata de chartia sugatoria!

(Cum se esprimu omenii in facia si cum cugeta?) Doctorulu care consultá una domna pucinu bolnava, dice cátra consortele:

— O! domnule, socia d-talle e forte bolnava, friguri, anghina si alte multe!

In sine: A! e simpla dorere de capu, nu are nemicu... cinci visite câte 10 franci facu 50 franci!

(Avarulu) (cátra ospele seu).

— D-lu meu, credu cá vi-ati petrecutu forte bine; si-mi veti face mare onore daca me veti mai onorá cu presentia d-vostre.

In sine: du-te dracului lacomule, cá me saraoesci daca voi mai veni de multe ori la mine se mananci.

(Cum se o sugravesca?) Com se ve sugravescu D-na; disse un pictoru cátra modelulu seu; in uleiu sau apa?

— Mai bine in untu de migdale, respunde domn'a, ca se miroso mai bine.

(Una mesura inepta.) Sub acestu titlu cetimu in „Romanulu“ cá ministrulu de culte ar fi opritu una representatiune teatrale arrangiata in memoria — si pentru redicarea unui monumentu lui Eliade Radulescu. Ministrulu a luatú acesta mesura inepta la cererea espressa a metropolitulu primare care disse, cá ar fi unu scandalu pentru sufletele religiose si piose, ca in septeman'a prima a postulu mare se se dee representatiune de teatru. — „Lassu alte tiere — dice d. X. in „Romanulu“ — dara in Russia chiaru, in septeman'a antia si in cea din urma din postulu mare, nu sunt oprite representatiunile teatrale cari sunt spre unu scopu piou, mai pucinu inca este oprita essecutiunea de musica sacra. Si chiaru in Bucuresci, nu s'a essecutatu in alti anni, in septeman'a cea mare „stabat mater“ care erá se se essecute in acea sera? Amu face una propunere metropolitulu, se opresca, in septemanele sante din postulu mare, si ori-ce cantare in beserica, cantare care intru adevuru e unu scandalu din punctulu de vedere allu artei.“

(Numiri.) Davidu Berlea, fostu cancellistu la cartea funduaria, este numitu adjunctu de carte funduaria la tribunalulu din Fagarasiu; era Stefanu Vasile, fostu diurnistu la procuratur'a de statu, este numitu cancellistu la tribunalulu din Borosiu-Ineu, comit. Aradului. — Prin decretu allu ministrulu de finacie Antoniu Parvulescu primu-locuteninte imp. reg. este numitu commissariu financiaru. — Massiminu Budurleanu, fostu cancellistu la pretur'a cerculu Nasaudanu este numitu essecutoru la judecatori'a districtuala d'in Nasaudu.

(Liber'a usuraria si fructele salle.) Una foia de Timisor'a naredia, cá inainte de ast'a cu trei anni si siesse lune, unu officieru a luatú de la unu usurariu din Timisora unu imprumutu de 150 fl pre langa percente de 120 fl. Dar fiindu cá debitorulu asceptá se puna mai antaiu man'a pre una ereditate sigura de 10 mii florinti si apoi se platesca detori'a, se invoii cu creditorulu, ca interesele annuali se se adauga la capitalu si astfel se se compute interesele si de la interese. In tempulu din urma debitorulu puse intr'adeveru man'a pre ereditatea asceptata, inse creditorulu, afflandu de acest'a, lu-accusa indata la tribunalu pentru una detoria de 8000 (mii) florinti, cá-ci la atá-t'a se urcara cei 150 fl cu interesele lor. Dupa legile unguresci essistinti tribunalulu condemná pre debitoru la platirea acestei summe orribile. — Bietulu officieru, candu cugetá cá are ce-va, atunci se vediu cá n'are nemicu. pentru cá spesele de procesu inca i-au impucinatu cum se cade restulu din ereditate. Dupa pre langa 150 fl. mai imprumutá si una pipa de tabacu, atunci de buna sama ereditatea nu ajungea; ci trebuia bietulu officieru se-si dee si pollea, totu dupa legile unguresci.

(Petre pretiose false predecoratiuni de ordinu prussanesco.) Diariulu italianescu „Osservatore Romano“ an-

nunciase in dillele tr. cá generalu Lamar-mora au returnatu imperatulu Vilelmu ordinea prussanesca a vulturulu rosu in brillante ce i se conferisse la ann. 1861. Numitulu di-ariu observa cá brillantele (petrele) acestei decoratiuni au fostu essaminate officialminte in presintia prefectulu de Florentia si cá au fostu declarate de „false.“ (Se pare cá esemplulu regelui Persiei, Nasreddin, n'a remasu fara effectu, fratele seu d'in gratia divina, Vilelmu, cu esperintia betranetieloru au afflatu cá este bine a economisá cátu se pote. De s'ar molipsi toti domnitorii de acesta bola de lacomia economicosa, dora vanitosiloru li-ar mai trece-poff'a de a se incarcá cu sticlariele suveraniloru.

(Deputatii secui d'in Camer'a Ungariei) se ocupa de realizarea unei idee salutari si anume de a infintia in secuime unu institutu mai mare de creditu si in fie-care scaunu câte una cassa de pastrare. Scopulu aste radicarea comericiulu si a industriei in secuime si a scapá poporulu d'in ghiarele judaniloru si altoru usurari fara de suffletu. Ar fi de doritu ca acestu esemplu se fia urmatu si in partile locuite de romani, a nume municipiele: Fagarasiu, Zarendu, Nasaudu, Cetatea-de-petra, etc. ar poté face multu spre ajutorarea poporulu cadiatu victima lacomiei judanesce.

(Bibliografia.) „Incercari in literatura“ de Ionu A. Lapedatu. Brasieu, 1874. Unu volume in 16° mare, cu 198 pag. cuprinde collectiunea de poesie, urmate de una drama in 3 acte „Tribunulu.“ — Poesiele publicate mare parte in „Famili'a“ si „Traianu“ sunt cunoscutu publiculu rom. care la timpulu seu au incuragiatu pre talentatulu june prin simpatica primire a productoloru inspiratiunii salle. — Pretiulu opusculu 1 fl. v. s. pentru Romania 3 lei n.

(„Doctorulu Sateniloru“) de T. Codrescu cuprindendu diferite prescrieri pentru omeni si animalele dumestece. Pretiulu?

(„Siedietore la tierra“) de Pana Constantinescu, cursu elementariu de agricultura, importantu pentru ori ce proprietaru rurale prin modulu narratiunii si multiplicitatea cunoscutieloru ce impartesiesce. Pretiulu?

DD. Autoru ar face bine atatu intru interessu lor, cátu si a doritoriloru de a cumperá ca se adauga si pretiulu.

Estetic'a (Sciint'a despre Frumosu si Arte de Florentinu. Professoru la Liceulu d'in Iassi. Acestu opu va essi in currendu de sub tipariu.

Ellu este o compositiune originale si e cea antia la noi in specialitatea sa.

Autorulu a facutu studie speciale asupr'a totororu opuriloru mai importante in sciintia si artea estetica, in cursulu unui indelungatu numeru de anni.

In 1873 autorulu a professatu acestu ramu de sciintia la catedra de Filosofia de la Universitatea din Iassi, apoi la catedra de Estetica de la Academi'a de Belle Arte din Iassi.

Banii de prenumeratiune nu se prime-scu inainte, ci numai candu se va distribui cartea.

Pretiulu unui esemplariu va fi 4 lei noi: inse pentru DD. Prenumeranti numai 3 l. n.

DD. Colectanti voru primi la 10. esemplu, 1 esemplu. rabatu.

Listele cu numele si locuintia Prenumerantiloru se voru primi la autorulu, in Iassi, pana la 1 Maiu an. cor.

P. Florentinu.

Insciintiare

Veniú a face cunoscutu On. prenumeranti, cá tom. II. d'in cuventarile besericesci s'a pusú sub tipariu inca in lun'a trecuta, si tiparirea se continua, in cátu pre tempulu defiptu se va poté spedá fia-carui prenumerante. — Dupa tiparirea tom. II. se va retipari tom. I. in a II. editiune indreptata si correctata cerendu acest'a concursulu prenumerantiloru de nou insinuati. Tiparirea editiunei II. din tom. I se va face pentru acsi prenumeranti, cari la

tom. II. numai cu acea conditiune au numeratu, daca voru poté capeté si tom. I. si cu deschilnire pentru Ven. cleru B. vineanu. — Prenumeratiuni se mai pot scu inca pana la inchierea tiparirii.

Gheri'a, in 2 martiu 1874.

I. Papu

Sciri electrice.

Londonu, 7 Marte. Una dep. a generalulu Wolseley cátra guvern d'aici, cu dat'a de la 9 Febr., annunci tre altele, cá truppele angle au occup Cumasi'a si au prefacutu-o in centu Regele Assantiloru a fugitu, era trupele angle s'au reintorsu la Cap-Cor Castle. Soli d'ai regelui Assantiloru nira in castrele angliloru spre a med loci inchiairea pacii.

Nou-Jorceu, 7 Marte. Senatul refusatu creditulu cerutu de guvern pentru espusetiunea univarsale in ladelfia.

Trier, 9 Marte. Eri s'a inchiu minariulu teologiloru din caus'a unui multu. Poporulu sarí intru ajutorulu profesoriloru si li mediuloei reintrarea in senariu. Militia imprascia poporulu si oc seminariulu fara nici una resistintia. In unei provocatiuni oficiale professorii p sira seminariulu.

Praga, 10 Marte. Organele Cehitineri vorbescu despre grav'a impressiun discursulu lui Auersperg a produsu a pr'a publiculu din Vienna. Organele loru betrani tacu

Paris, 10 Marte. Proiectulu de despre organizatiunea camerei a doua presentatu asta-di comissiunii de 30. D'acestu proiectu trei parti a membriloru stei camere se alege d'intre consiliarii rali, era restulu se numesce de cátra presdinte.

Madridu, 9 Marte. Presedintele rano, care de doue dille se affia in Sorostro, a primitu ajutoriu de truppe. Otuniele se continua fara intrerumpere. sciplin'a si spiritulu armatei sunt escel. Guvernulu nu porta nice una grige de tatea Bilbao, care se apera eroicesce.

Vienna, 9 Marte. (Camer'a: De terea proiectelor de legi besericesci.) scursulu lui Auersperg, peroratu cu stentorica (catanesca) fece una impres grava a supr'a camerei si a publiculu. plausele nu mai aveau capetu, cu ce candu dechlará contr'a lui Hohenvar privire la confiscarea constitutiunii, co lui Greuter, cá guvernulu va soi se prime ori-ce rescova. Austria nu pot devina una prefectura a Romei. — Dulu „Vaterland“ dice, cá abbatii au tis asta-di una conferintia in care au deci presentá unu protestu contr'a legiloru ricesci. In Tirolu se prepara unu pro ultramontanu, prin care cei subscrissi chiara cá in affaceri besericesci ei ascultá numai de ordenatiunile papei si episcopiloru. — Totu diariulu „Vaterland“ comunica, cá not'a cardinalulu Anton prin care protestedia contr'a notei din nuariu a lui Visconti Venosta, s'a imp situ verbalmente cont'ului Andrassy. — zione“ affia, cumca imperatorele Au si regele Italiei voru conveni in lun'a Maiu in Florentia la espusetiunea int'ationala a horticulturiei.

Burs'a de Vienna, 10. Marte 1874

Metalice 5%	69
Imprumutulu nat. 5%	74
Sorti din 1860	103
Actiuni de banca	97
Actiuni instit. de creditu	238
Obligatiuni rurale ung.	75
„ „ temisiane	75
„ „ transilvane	75
„ „ croato-slav.	75
Londonu	11
Argintu	10
Galbenu	10
Napoleond'or	10

ALESSANDRUROMA

Propriet., edit. si red. respundiet